

Deloitte Accountants B.V.
Colosseum 1
7521 PV Enschede
Postbus 3944
7500 DX Enschede

Tel: (053) 4882288
Fax: (053) 4882214
www.deloitte.nl

Rapport

Uitgebracht aan de regioraad van
Regio Twente

Jaarrekeningcontrole 2007

2

21 mei 2008

APS-16969a/102510/RH/IvO

Inhoud

1. Samenvatting	3
2. Accountantscontrole	3
2.1 Opdracht	3
2.2 Overige dienstverlening	4
3. Accountantsverklaring 2007	4
3.1 Strekking	5
3.2 Foutenevaluatie en onzekerheden in het kader van getrouwe beeld	5
3.3 Foutenevaluatie en onzekerheden in het kader van rechtmatigheid	6
3.4 Evaluatie fouten en onzekerheden Single information Single audit	6
4. Interne beheersing	7
4.1 Interne beheersing	7
4.2 Samenvatting interne beheersing	8
4.3 Automatisering	8
5. Kwaliteit verslaggeving	9
6. Financiële positie en resultaat	10
6.1 Resultaat	10
6.2 Weerstandsvermogen	11
7. Afsluiting	11

1. Samenvatting

Wij hebben de controle van de jaarrekening over het jaar 2007 afgerond. In dit rapport van bevindingen doen wij verslag van de uitkomsten van ons onderzoek.

In het kader van de controle van de jaarrekening 2007 hebben wij, in een eerder stadium, een tussentijdse controle over 2007 uitgevoerd. De bevindingen en adviezen van deze tussentijdse controle hebben wij met onze boardletter en managementletter 2007 onder de aandacht gebracht van respectievelijk de regioraad, het dagelijks bestuur en het management.

Over 2007 zijn verbijzonderde interne controles uitgevoerd. Deze waren met name gericht op de vraag of, in het kader van de rechtmatigheid, was gehandeld overeenkomstig de externe en interne wet- en regelgeving. Uit deze controlewerkzaamheden resteren geen belangrijke fouten of onzekerheden.

Bij de jaarrekening 2007 hebben wij een goedkeurende verklaring verstrekt ten aanzien van het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties. In hoofdstuk 3 van dit rapport geven wij een nadere toelichting op onze accountantsverklaring. In paragraaf 3.3 gaan wij in op het aspect rechtmatigheid.

2. Accountantscontrole

2.1 Opdracht

Wij hebben van u de opdracht gekregen om de jaarrekening 2007 van Regio Twente te controleren. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring bij de jaarrekening af te geven.

Uw jaarstukken bestaan conform het BBV uit een jaarrekening (programmarekening en balans) en een jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen). Onze accountantsverklaring wordt afgegeven bij de jaarrekening. Daarnaast moeten wij vaststellen dat het beeld dat wordt gepresenteerd in het jaarverslag niet in strijd is met de jaarrekening.

Tijdens de interim-controle richten wij ons met name op de interne beheersing. Bij de jaarrekeningcontrole stellen wij vast of de jaarrekening is opgesteld volgens de geldende verslaggevingsvoorschriften (het BBV) en of de posten in de jaarrekening juist, volledig en betrouwbaar zijn en de baten en lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Bij onze controle hanteren wij de marges zoals opgenomen in uw eigen controleverordening. Onze controle houdt niet in dat wij alle posten controleren. Onze aanpak heeft als doel om belangrijke onjuistheden en onrechtmatigheden te ontdekken. In de opdrachtbevestiging 2007 is de opdracht in detail verder uitgewerkt.

2.2 Overige dienstverlening

Onze werkzaamheden voor Regio Twente zijn te verdelen in controle gerelateerde diensten en adviesdiensten. In de volgende tabel zijn de door Deloitte in geleverde diensten in het verslagjaar 2007 weergegeven:

☐ Controle gerelateerde diensten
<ul style="list-style-type: none">• Controle jaarrekening 2007• Controle bijzondere verantwoordingen 2007 (waaronder SiSa)
☐ Overige diensten
<ul style="list-style-type: none">• Onderzoek verdeling RSU-gelden• Uitvoeren quick scan financiële situatie brandweerkorpsen• Onderzoek frictiekosten JGZ

3. Accountantsverklaring 2007

Bij de door het dagelijks bestuur opgestelde jaarrekening 2007 hebben wij op 21 mei 2008 een accountantsverklaring afgegeven.

3.1 Strekking

Getrouwheidsonderzoek

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Regio Twente een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2007 als van de activa en passiva per 31 december 2007 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Rechtmatigheidsonderzoek

Wij zijn van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder verordeningen.

3.2 Foutenevaluatie en onzekerheden in het kader van getrouwe beeld

In het door de regioraad vastgestelde controleprotocol is bepaald dat de goedkeuringstolerantie voor fouten en onzekerheden respectievelijk 1% en 3% van het totaal van de lasten voor resultaatbestemming bedraagt i.c. € 1.047.000 en € 3.141.000. De rapporteringstolerantie bedraagt € 100.000.

Fouten en onzekerheden

Het totaal aan fouten en onzekerheden met betrekking tot het aspect getrouwheid hebben wij in onderstaand overzicht opgenomen en gerelateerd aan de door de Regioraad vastgestelde goedkeuringstolerantie:

	Fouten	Onzekerheden
Opgenomen in jaarrekening	€ 61.600	€ 0
Door de regioraad vastgestelde goedkeuringstolerantie	€ 1.047.000	€ 3.141.000

De geconstateerde fouten en onzekerheden voor het getrouwe beeld liggen onder de door de regio raad vastgestelde goedkeuringstolerantie en hebben derhalve geen effect op de strekking van de accountantsverklaring op het aspect getrouwheid.

In de geconstateerde fouten en onzekerheden met betrekking tot de getrouwheid zijn geen individuele fouten en onzekerheden vastgesteld die de rapporteringstolerantie overschrijden.

3.3 Foutenevaluatie en onzekerheden in het kader van rechtmatigheid

In het kader van de controle van het aspect rechtmatigheid zijn, naast de fout genoemd in het kader van het getrouwe beeld, geen fouten aangetroffen die de rapporteringstolerantie overschrijden.

Begrotingsrechtmatigheid

In de toelichting op de programmarekening zijn de begrotingsafwijkingen op programmaniveau uiteengezet. Zoals uit de analyse van de programmarekening blijkt, worden de hogere lasten grotendeels gecompenseerd door hogere baten. Uit de toelichting blijkt dat deze overschrijdingen passen binnen het door de regio raad vastgestelde beleid en zijn door ons om die reden niet als onrechtmatig aangemerkt. In dit kader verwijzen wij naar blz. 120 e.v. van de jaarrekening.

3.4 Evaluatie fouten en onzekerheden Single information Single audit

Op grond van het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten, artikel 5 lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2007 vallen onder SiSa. Uw gemeenschappelijke regeling dient in 2007 over in totaal 3 SiSa-regelingen verantwoording af te leggen via de SiSa-bijlage. Wij hebben de controle op deze regelingen uitgevoerd. Bij de controle van de bijlage hebben wij geen fouten en onzekerheden geconstateerd die de (financiële) rapporteringstoleranties, zoals opgenomen in de nota verwachtingen accountantscontrole van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK), overschrijden.

Volledigheidshalve geven wij hierna een overzicht van onze bevindingen in de vorm van de door BZK voorgeschreven Tabel met fouten en onzekerheden:

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
8	Doeluitkering bestrijding van rampen en zware ongevallen (BDUR)	Geen	0	Nvt
33	Besluit Locatiegebonden Subsidies 2005	Geen	0	Nvt
43	Brede doeluitkering verkeer en vervoer	Geen	0	Nvt

4. Interne beheersing

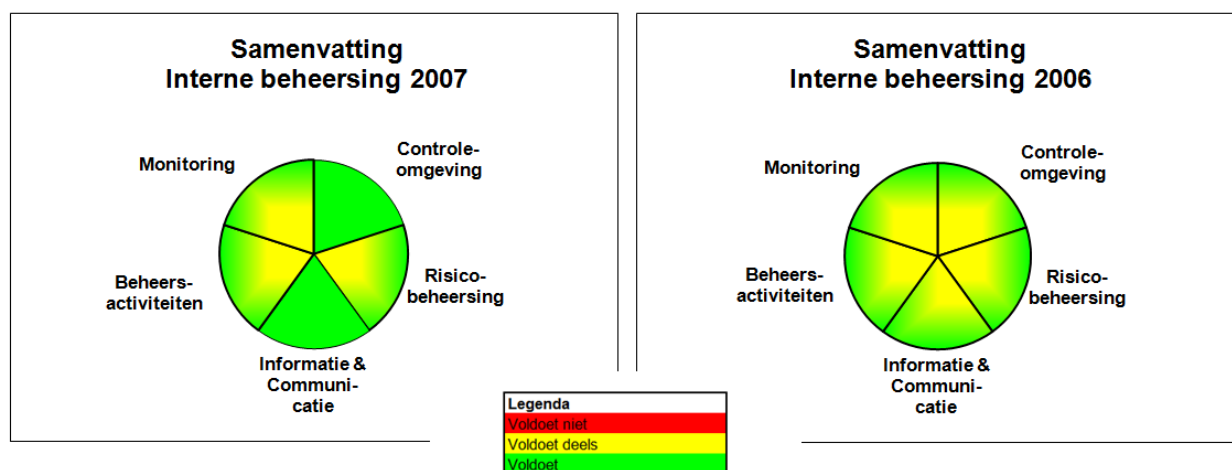
4.1 Interne beheersing

Tijdens de interim-controle hebben wij met name aandacht besteed aan de interne beheersing van de bedrijfsprocessen. De doelstelling van deze interim-controle is het verkrijgen van een beeld van de mate waarin uw organisatie de bedrijfsvoering beheerst. Dit beeld is in belangrijke mate bepalend voor onze risico-inschatting en hiermee voor de omvang en diepgang van onze werkzaamheden die wij bij de jaarrekeningcontrole moeten uitvoeren teneinde de gewenste zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening geen materiële fouten bevat.

Bij de uitvoering van de interim-controle hebben wij ter beoordeling van de kwaliteit van de interne beheersing het raamwerk van het 'Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission (COSO)' gehanteerd. Het raamwerk 'Internal Control-Integrated Framework' (COSO-model) wordt internationaal erkend en is ontworpen voor bedrijven en organisaties teneinde de kwaliteit van hun interne beheersingsorganisatie te kunnen vaststellen, te beoordelen én te versterken.

4.2 Samenvatting interne beheersing

In onderstaand diagram geven wij een samenvattend beeld van de interne beheersing binnen uw gemeenschappelijke regeling ten opzichte van vorig jaar.

Uit onze onderzoeken en besprekingen leiden wij af dat uw organisatie in 2007 vooral ten aanzien van de component Informatie & communicatie verbeteringen heeft doorgevoerd. In dit verband doelen wij in het bijzonder op het in gebruik nemen van de nieuwe formats ten behoeve van het opstellen van de bestuurs- en managementrapportages. Daarnaast heeft uw organisatie diverse adviespunten uit voorgaande jaren geïmplementeerd of is een start gemaakt tot verdere verbetering. Samenvattend stellen wij vast dat uw organisatie voor wat betreft de interne (financiële) beheersing in voldoende mate “in control” is.

De nog resterende aandachtspunten hebben met name betrekking op de (verbijzonderde) interne controle en het tijdig onderkennen en naleven van de subsidievoorwaarden. Wij verwijzen hiervoor naar de boardletter.

4.3 Automatisering

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben, hetgeen wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Hiervoor is een specifiek daarop gericht onderzoek noodzakelijk.

Bij onze controle zijn geen zaken betreffende de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking gebleken, waarover wij zouden moeten rapporteren.

5. Kwaliteit verslaggeving

De jaarverslaggeving 2007 bestaat uit:

- het jaarverslag (programmaverantwoording en verplichte paragrafen);
- de jaarrekening.

Wij hebben de inhoud van het jaarverslag “marginaal getoetst”. Deze toetsing blijft beperkt tot het signaleren van mogelijke tegenstrijdigheden tussen het jaarverslag en de jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat het beeld dat wordt gepresenteerd in het jaarverslag niet in strijd is met de jaarrekening en dat de jaarrekening in algemene zin voldoet aan de wettelijke verslaggevingsvoorschriften uit hoofde van het Besluit begroting verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Naar aanleiding van de beoordeling van de jaarverslaggeving 2007 brengen wij de volgende punten onder uw aandacht:

- Het dividend van de 100%-deelneming Twence Beheer B.V. is in de jaarrekening op het programma Service en Samenwerking als bate verantwoord. Het BBV kwalificeert dividend als een algemeen dekkingmiddel. Wij adviseren u hiermee bij het opstellen van toekomstige jaarrekeningen rekening te houden.
- In de programmarekening wordt uitsluitend het saldo van de algemene dekkingsmiddelen weergegeven. Wij adviseren u dit saldo voor het onderdeel saldo financieringsfunctie overeenkomstig artikel 27 van het BBV te splitsen in baten en lasten en dit ook als zodanig te begroten. Overigens merken wij op dat deze presentatie wel wordt weergegeven in de toelichting op de algemene dekkingsmiddelen.

6. Financiële positie en resultaat

6.1 Resultaat

In de verslaggevingsregels van gemeenten (en gemeenschappelijke regelingen), het BBV, wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Bij de resultaatbepaling mogen geen mutaties in het eigen vermogen plaatsvinden. De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. Het resultaat voor bestemming bedraagt € 43.000 voordelig. Per saldo is € 273.000 aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijke nog te bestemmen jaarresultaat € 316.000 voordelig bedraagt.

In onderstaand overzicht zijn de mutaties in het eigen vermogen weergegeven

Stand van het eigen vermogen per 31 december 2006	91.630.000
Per saldo tussentijds onttrokken aan de reserves	-/- 273.000
Subtotaal	91.357.000
Nog te bestemmen resultaat 2007	316.000
Stand van het eigen vermogen per 31 december 2007	91.673.000

Het eigen vermogen van uw gemeenschappelijke regeling is in 2007 met een bedrag van € 43.000 toegenomen. Dit komt overeen met het resultaat voor bestemming.

Voor een meer uitgebreide analyse van het rekeningresultaat over het jaar 2007 verwijzen wij u naar de toelichting in de programmarekening.

Eigen vermogen

Het totaal eigen vermogen ultimo 2007 bedraagt € 91,7 miljoen tegenover € 91,6 miljoen per 31 december 2006. Dat is 48% van het balanstotaal (2006: 51% van het balanstotaal).

6.2 Weerstandsvermogen

In het jaarverslag is de paragraaf Weerstandsvermogen opgenomen. In deze paragraaf wordt nader uiteengezet over welke middelen en mogelijkheden Regio Twente beschikt om tegenvallers op te vangen zonder dat dit leidt tot een verhoging van de algemene bijdrage van de gemeenten dan wel tot noodzakelijke ombuigingen in het bestaand beleid. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt in de incidentele weerstandcapaciteit en de structurele weerstandscapaciteit.

Uit de paragraaf Weerstandsvermogen blijkt dat de incidentele weerstandscapaciteit conform 2006 circa € 3,2 miljoen bedraagt. De maximale financiële risico's die voortvloeien uit de uitgevoerde risicoanalyse bedragen circa € 45,3 miljoen (2006: € 49,0 miljoen. Hierin is tevens een garantstelling van € 42,6 miljoen (2006: € 47,0 miljoen) aan Twence B.V. opgenomen. Voorgaande betekent een dekkingspercentage van 7,1% (2006: 6,5%). Hierbij is geen rekening gehouden met de aanwezigheid van stille reserves, welke nog niet zijn gekwantificeerd en PM zijn meegenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.

Regio Twente concludeert in de paragraaf Weerstandsvermogen dat, afgezien van de garantstelling aan Twence B.V., ruim voldoende weerstandsvermogen voorhanden is om de risico's af te kunnen dekken.

7. Afsluiting

Wij vertrouwen u met deze rapportage van dienst te zijn geweest en zijn graag bereid tot het geven van een nadere toelichting.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

H.J. Boere RA

